

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра Туризму
(назва кафедри)



«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з навчально-методичної роботи

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 24 Сфера обслуговування
спеціальність 242 Туризм
освітньо-професійна програма Туризм

Завідувач(ка) кафедри

Туризму

(назва кафедри)

(підпис)

Суценко О.А.

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми

Туризм

(назва програми)

(підпис)

Стрижак О.О.

(прізвище та ініціали)

Укладачі:

(підпис)

Суценко О.А.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Вовк К.М.

(прізвище та ініціали)

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2023

УДК 338.48(076.034)

НЗ1

Укладачі: О. А. Сущенко

К. М. Вовк

Затверджено на засіданні кафедри туризму.

Протокол № 8 від 12.01.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Наскрізна програма практики для студентів спеціальності НЗ1 242 "Туризм" освітньої програми "Туризм" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. А. Сущенко, К. М. Вовк. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 22 с.

Подано загальні положення, мету, завдання, зміст і структуру різних видів практик: виробничої, науково-дослідної, тренінгу та переддипломної. Описано процес організації, принципи керівництва та контролю проходження за видами практик. Визначено порядок звітності за результатами практик, їхнього захисту та підсумкового контролю.

Рекомендовано для студентів III, IV курсів спеціальності 242 "Туризм" освітньої програми "Туризм" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 338.48(076.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2023

Вступ

Наскрізну програму практики складено, відповідно до Положення про проведення практики студентів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, розробленого, згідно із Законом України "Про вищу освіту", Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93, Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, уведеного в дію наказом університету від 26.10.2020 р. № 198, стандартами вищої освіти, освітньо-професійною програмою "Туризм", першого (бакалаврського) рівня спеціальності 242 "Туризм".

Програма практичної підготовки дозволяє здобувачам вищої освіти скласти чітке уявлення про те, що їм доведеться виконувати під час практики, як вирішити індивідуальне завдання, яку допомогу вони можуть дістати від керівників практики, закладу вищої освіти та підприємства (організації, установи), а також працівників (керівників) підприємства, із якими вони будуть зустрічатися під час практики.

Здобувачі вищої освіти дістануть необхідний обсяг практичних знань і умінь, відповідно до складених робочих програм практик.

1. Види, загальні характеристики, мета та заплановані результати практик

1.1. Види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кафедри, що забезпечують організацію	Тривалість практики	Семестри
III	Виробнича	+	-	Туризму	8 тижнів	6-й
IV	Виробнича	+	-	Туризму	4 тижні	7-й
IV	Тренінг "Автоматизація діяльності туристичного підприємства"	+	-	Туризму	3 тижні	8-й
IV	Науково-дослідна	+	-	Туризму	3 тижні	8-й
IV	Переддипломна	+	-	Туризму	6 тижнів	8-й

1.2. Характеристика практик (табл. 2).

Усі види практик є обов'язковими освітніми компонентами.

Таблиця 2

Характеристика практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестри	Форми контролю
III	Виробнича	III	-	6	180	6-й	Звіт
IV	Виробнича	IV	-	5	150	7-й	Звіт
IV	Тренінг "Автоматизація діяльності туристичного підприємства"	IV	-	4	120	8-й	Звіт
IV	Науково-дослідна	IV	-	5	150	8-й	Звіт
IV	Переддипломна	IV	-	9	270	8-й	Звіт

1.3. Мета практик:

1.3.1. **Виробнича практика.** Метою цього виду практики є поєднання теоретичного матеріалу та практичного ознайомлення студентів з організацією діяльності підприємств туристичного бізнесу, оцінювання бази практики з позиції ефективності організації туристичної діяльності, аналіз функціонування туристичної інфраструктури, визначення можливості удосконалення роботи туристичного підприємства в сучасних умовах.

Завданнями практики є:

- закріплення теоретичних знань;
- практичне використання здобутих теоретичних знань для проведення аналізу діяльності бази практики з використанням різних методів дослідження;
- отримання практичного досвіду через виконання доручень керівників бази практики;
- формування звіту на підставі зібраної інформації за планом, розробленим керівником практики від університету.

1.3.2. **Тренінг "Автоматизація діяльності туристичного підприємства".** Метою тренінгу є набуття практичних навичок у роботі з інформаційними технологіями та автоматизованими системами управління підприємствами туристичної сфери, готельного та ресторанного бізнесу.

Завданнями практики є:

- набуття знань у сфері використання інформаційних технологій для управління діяльністю туристичного підприємства;
- здобуття практичних навичок використання ІТ в організації підприємств туристичної сфери;
- формування звіту за результатами використання автоматизованих програм.

1.3.3. **Науково-дослідна практика.** Метою практики є формування у студентів науково-дослідних компетентностей: набуття досвіду самостійної науково-дослідної роботи, практичне застосування методів проведення наукового пошуку, підбір фактичного матеріалу для виконання дипломної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Завданнями практики є:

- 1) формування наукового світогляду студентів;
- 2) оволодіння сучасними методами збору, аналізу та обробки наукової інформації;

3) визначення структури та основних завдань бакалаврського дослідження;

4) закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін;

5) апробація основних теоретичних і практичних висновків бакалаврської роботи (у формі виступів на конференціях, написання наукових статей).

1.3.4. Переддипломна практика. Метою практики є збір, оброблення, систематизація, аналіз інформації, необхідної для організації та здійснення туристичної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів.

Завданнями практики є:

1) здобуття практичних навичок для вирішення прикладних проблем розвитку підприємств туристичного бізнесу;

2) аналіз законодавства у сфері туризму;

3) оцінювання конкурентного середовища підприємств туристичного бізнесу;

4) діагностика основних показників діяльності підприємств туристичного бізнесу та розроблення рекомендацій за результатами аналізу;

5) розроблення пропозицій щодо удосконалення системи управління підприємств туристичного бізнесу в сучасних умовах.

1.4. Заплановані компетентності та результати навчання (табл. 3):

Таблиця 3

**Заплановані компетентності та результати навчання
за видами практик**

Спеціальні компетентності (СК)	Загальні компетентності (ЗК)	Результати навчання (ПР)
1	2	3
Виробнича практика		
СК3, СК7, СК8, СК11, СК12, СК16	ЗК01, ЗК04, ЗК05, ЗК08, ЗК09, ЗК13	ПР8
СК3, СК8, СК11, СК14, СК15, СК16	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК08, ЗК09, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13	ПР13

1	2	3
СК6, СК8, СК15	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК13	ПР14
СК1, СК3, СК7, СК8, СК13, СК14, СК15	ЗК01, ЗК03, ЗК05, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК13	ПР15
СК1	ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК06	ПР16
СК11, СК15	ЗК01, ЗК04, ЗК14	ПР17
СК2, СК3, СК4, СК10, СК11, СК13, СК15	ЗК01, ЗК05, ЗК13	ПР18
СК1, СК3, СК4, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК14, СК15, СК16	ЗК01, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК1	ПР19
СК1, СК3, СК5, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК16	ЗК01, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК13	ПР20
СК1, СК3, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК14, СК16	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК06, ЗК10, ЗК13	ПР21
Тренінг "Автоматизація діяльності туристичного підприємства"		
СК1, СК2, СК4, СК6, СК8, СК12	ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК07, ЗК14	ПР6
СК1, СК2, СК5, СК6, СК7, СК12	ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14	ПР7
СК1, СК3, СК5, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16	ЗК01, ЗК04, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК09, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14	ПР9
СК2, СК5, СК6, СК7, СК9, СК16	ЗК01, ЗК08, ЗК10	ПР10
Науково-дослідна практика		
СК1, СК3, СК7, СК8, СК13, СК14, СК15	ЗК01, ЗК03, ЗК05, ЗК10, ЗК11, ЗК13	ПР15
СК1	ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК06	ПР16
СК2, СК3, СК4, СК10, СК11, СК13, СК15	ЗК01, ЗК05, ЗК13	ПР18
СК1, СК3, СК5, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК16	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК13	ПР20
Переддипломна практика		
СК3, СК8, СК11, СК14, СК15, СК16	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК08, ЗК09, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13	ПР13

1	2	3
СК6, СК8, СК13, СК14, СК15	ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК13	ПР14
СК13, СК3, СК7, СК8, СК13, СК14, СК15	ЗК01, ЗК03, ЗК05, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК13	ПР15
СК1	ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК06	ПР16
СК11, СК15	ЗК01, ЗК04, ЗК14	ПР17
СК2, СК3, СК4, СК10, СК11, СК13, СК15	ЗК01, ЗК05, ЗК13	ПР18
СК1, СК3, СК4, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК14, СК15, СК16	ЗК01, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14	ПР19
СК1, СК3, СК5, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК13, СК16	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК13	ПР20
СК1, СК3, СК7, СК8, СК10, СК11, СК13, СК14, СК16	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК06, ЗК10, ЗК13	ПР21

Примітки:

СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

СК4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

СК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

СК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

СК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

СК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

СК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

СК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

СК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

СК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

РН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

РН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

РН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

РН6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

РН7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

РН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

PH9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

PH10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

PH11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

PH12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

PH13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

PH14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

PH15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

PH16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

PH17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

PH18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

PH19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

PH20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

PH21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

PH22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2. Зміст практик

2.1. Виробнича практика.

2.1.1. Визначення основних тенденцій розвитку туристичної сфери:

- оцінювання розвитку світового туризму;
- оцінювання розвитку туризму в Європейському регіоні;

- визначення найпоширеніших видів туризму в Україні;
- визначення найпоширеніших видів туризму за локацією знаходження бази практики;

- підведення висновків за першим розділом.

2.1.2. Надання характеристики бази практики за такими складовими:

- назва, форма власності, місце розташування, термін роботи на ринку, кількість співробітників, організаційна структура;

- види послуг, які пропонує база практики;

- напрями діяльності бази практики.

2.1.3. Надання характеристики бізнес-зв'язків бази практики:

- взаємодія з виробниками туристичних послуг;

- бізнес-партнери підприємства.

2.1.4. Опис принципів організації, розроблення та пропозиції послуг, що надає база практики:

- визначення принципів розроблення пропозиції споживачу;

- визначення принципів вибору каналів просування послуги: соціальні мережі тощо;

- надання оцінки доцільності запропонованих послуг з позиції потенційної затребуваності заданої послуги;

- аналіз основних напрямів, за якими працює підприємство.

2.1.5. Розроблення пропозицій щодо розвитку певного виду туризму для бази практики.

2.1.6. Формування звіту на підставі отриманої інформації.

2.2. Тренінг "Автоматизація діяльності туристичної діяльності".

2.2.1. Аналіз сучасних інформаційних технологій, які використовуються на підприємствах туризму: світовий і сучасний досвід.

2.2.2. Робота з автоматизованими системами управління готельним підприємством:

- ознайомлення зі структурою програми та програмними модулями;
- управління вкладками в модулі;
- робота з картою гостя;
- бронювання, поселення та виселення гостя;
- робота з нарахуваннями та оплатою рахунків;
- формування групи та робота з ними;

- формування компанії та основні налаштування;
- формування звітності готелю відповідно до заданих параметрів;
- робота з картою заходів та додатковими інтеграціями.

2.2.3. Автоматизація підприємств ресторанного господарства:

- ознайомлення зі структурою програми та програмними модулями;
- робота зі статистикою: продажі, клієнти, працівники, чеки, бронювання, оплати та податки;
 - робота з товарною політикою кампанії: категорії, товари, ABC аналіз;
 - фінансова політика підприємства: трансакції, звіти, зарплати та рахунки;
 - робота з меню: товар, техкарти, напівфабрикати, інгредієнти;
 - робота зі складом: залишки, виробництво, інвентаризація, постачальники;
 - маркетингова політика управління маркетинговою діяльністю ресторану;
 - робота з доступом та інтеграція застосунків;
 - робота в POS-термінал.

2.2.4. Автоматизовані системи управління туристичним підприємством.

2.2.5. Формування звіту за результатами роботи в автоматизованих системах управління.

2.3. Науково-дослідна практика.

2.3.1. Розроблення концепції наукового дослідження за такими складовими:

- визначення актуальності теми наукового дослідження;
- визначення об'єкта та предмету наукового дослідження;
- визначення мети наукового дослідження;
- визначення методів наукового дослідження.

2.3.2. Робота з літературними джерелами за темою наукового дослідження та формування бібліографії.

2.3.3. Формування звіту з науково-дослідної практики.

2.3.4. Підготовка наукової публікації за результатами практики.

2.4. Переддипломна практика.

2.4.1. Надання загальної характеристики туристичного підприємства (бази практики) за такими складовими:

- історія, сучасний стан, місія підприємства;
- організаційно-правова форма бази практики та висновки щодо її доцільності, з огляду на організацію туристичної діяльності підприємства;
- організаційна структура: наведення схеми, розподілу функціональних обов'язків, надання характеристики управлінської діяльності, визначення методів управління;
- аналіз структури наданих послуг за останні два роки;
- основні напрями діяльності підприємства туристичного підприємства (бази практики);
- бізнес-зв'язки підприємства (партнери, проекти);
- аналіз фінансових показників діяльності підприємства за останні два роки.

2.4.2. Надання оцінки маркетингової політики:

- оформлення групових та індивідуальних турів;
- визначення принципів формування вартості туру;
- визначення принципів роботи з клієнтами;
- здійснення контролю за якістю послуги;
- визначення та оцінювання стратегії просування послуг.

2.4.3. Визначення ступеня розвитку інформаційної системи туристичного підприємства (бази практики):

- визначення рівня використання інформаційних технологій: необхідно вказати, які програмні продукти використовуються на підприємстві для управління його діяльністю, дослідження туристичного ринку, складання звітності, внутрішнього документообігу тощо;
- визначення основних каналів отримання зовнішньої інформації.

2.4.4. Визначення конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг:

- аналіз зовнішнього середовища туристичного підприємства (бази практики);
- оцінювання внутрішнього туристичного підприємства (бази практики);
- конкурентний аналіз підприємства та визначення рівня його конкурентоспроможності на ринку.

2.4.5. Формування звіту на підставі отриманої інформації.

Перелік необхідних документів, що необхідно подати для допуску до захисту звіту за видами практик:

- *виробнича практика*: заповнений щоденник з підписами керівника бази практики та наукового керівника від університету; звіт з підписом наукового керівника від університету, здається в терміни відповідно до вимог кафедри.
- *тренінг "Автоматизовані системи управління на підприємстві"*: формується звіт, із підписом наукового керівника від університету здається на кафедру в терміни визначені кафедрою.
- *науково-дослідна практика*: звіт з науково-дослідної практики з підписом наукового керівника від університету, здається в терміни відповідно до вимог кафедри.
- *переддипломна практика*: заповнений щоденник з підписами керівника від бази практики та наукового керівника від університету; звіт з підписом наукового керівника від університету, здається на кафедру в терміни визначені кафедрою.

Перелік документів для проходження практики:

1. Договір про проведення практики між ХНЕУ ім. С. Кузнеця і базою практики.
2. Щоденник практики.
3. Програма практики (розробляється науковим керівником практики від університету).
4. Звіт про проходження практики.

3. Вимоги до баз практик

1. Місцем проведення студентської практики є підприємство, установа, організація будь-якої форми власності, що може забезпечити виконання програми практики за спеціальністю 242 "Туризм" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Місце бази практики може бути обрано самостійно студентом за умови її відповідності вимогам навчальної програми за спеціальністю 242 "Туризм" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Підставою для проходження виробничої та переддипломної практики студентами є попередньо укладений договір між підприємством, установою, організацією (база практики) і ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

4. Місце бази практики визначається на засіданні кафедри туризму відповідно до попередньо укладених договорів.

5. У разі виникнення форс-мажорних обставин (обставини непереборної сили) місце бази практики студента може бути змінено незалежно від попередньо укладених угод між базою практики та ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

4. Організація проведення та керівництво практиками

1. Викладачі кафедри туризму здійснюють наукове керівництво практикою та виконання програми студентами.

2. Керівниками практики призначаються викладачі кафедри туризму на засіданні кафедри.

3. Науковий керівник практики студента здійснює:

- контроль прибуття студента до бази практики;
- контроль за виконанням програми практики;
- надання консультацій щодо збору та оброблення інформації, необхідної для формування звіту;
- контроль за вчасним поданням звіту з проходженням практики на кафедру туризму.

4. Керівник практикою від кафедри туризму здійснює загальну координацію з питань організації практики, а саме:

- організовує проведення інструктажу студентам перед початком практики про порядок проходження практики;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання звіту, вимог до оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовки виступу тощо;
- контролює процес проходження практики студентами на підприємствах;
- організовує захист звітів про практику студентами.

Обов'язки студентів:

- за тиждень до початку практики (виробнича, переддипломна) надати кафедрі туризму договір про проходження практики з підписами керівництва бази практики;
- за два робочі дні до початку виробничої та переддипломної практики здати на базу практики направлення на практику;

- у терміни, визначені кафедрою туризму, пройти інструктаж з правил техніки безпеки;
- скласти графік проходження практики і погодити його з керівником практики від бази практики;
- дотримуватися правил техніки безпеки та внутрішнього трудового розпорядку, що діють на базі практики;
- виконувати програму практики та доручення керівника практики від бази практики в рамках виконання програми практики;
- вести щоденник практики;
- сформулювати звіт за результатами проходження практики відповідно до вимог, визначених кафедрою туризму;
- звіт подається науковому керівнику та комісії кафедри протягом 10 днів після проходження практики.

5. Оцінювання результатів практики

Оцінюють результати проходження й захисту практики за 100-бальною системою оцінювання результатів навчання, прийнятою в університеті (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів проходження та захисту практики

Оцінка (за чотирибальною шкалою)	Оцінка (за стобальною шкалою)
Диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	1 – 59
Недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	1 – 59

Підсумкова кількість балів, набута здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, ураховує:

відгук керівника від бази практики;

відгук керівника від кафедри;

презентацію здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;

відповіді на запитання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у призначений термін звіти із практики, будуть мати академічну заборгованість.

У (табл. 5) наведено критерії оцінювання звіту з практики та відповідей студента під час захисту:

Таблиця 5

Критерії оцінювання звіту із практик з практики та відповідей студента під час захисту

Бали	Виробнича	Науково-дослідна	Переддипломна
1	2	3	4
1 – 59 балів	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання абсолютно не розкрито; • не дотримано вимог щодо оформлення звіту; • порушено терміни виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання абсолютно не розкрито; • не дотримано вимог щодо оформлення звіту; • порушено терміни виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання абсолютно не розкрито; • не дотримано вимог щодо оформлення звіту; • порушено терміни виконання звіту
60 – 73 бали	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито частково; • не дотримано всіх вимог щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито частково; • не дотримано всіх вимог щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито частково; • не дотримано всіх вимог щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту
74 – 89 балів	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито із допущенням незначних помилок; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито із допущенням незначних помилок; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • програмні питання розкрито із допущенням незначних помилок; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту

1	2	3	4
90 – 100 балів	<ul style="list-style-type: none"> • змістовно розкрито всі програмні питання; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • змістовно розкрито всі програмні питання; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту 	<ul style="list-style-type: none"> • змістовно розкрито всі програмні питання; • виконано всі вимоги щодо оформлення звіту; • виконано всі вимоги терміну виконання звіту

Загальні вимоги до оформлення звіту:

- загальний обсяг звіту з практики (без урахування додатків) становить 25 – 30 сторінок;
- формат аркушу А4 (210 x 297 мм);
- шрифт – Times New Roman;
- інтервал – 1,5;
- абзацний відступ – 1,25;
- поля: ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см, зверху і знизу – по 2 см.
- орієнтовний обсяг структурних складових звіту: вступ – 2 – 3, основна частина – 20 – 25, висновки – 2 – 3 сторінки.
 - мови звіту – українська, англійська.
 - комплектація звіту: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел.
 - нумерація сторінок, використання формул, діаграм, таблиць, оформлення додатків та посилання на літературні джерела здійснюється відповідно до загальних вимог, що встановлені для написання курсових та дипломних робіт;
 - звіт подається на паперовому носії або в електронному вигляді відповідно до вимог, визначених кафедрою.

Умови допуску студентів до захисту звіту з проходження практики:

- студентом оформлено та своєчасно подані всі необхідні документи для проходження практики;
- студентом виконано програму та індивідуальні завдання практики;

- студентом сформовано звіт, відповідно до вимог, визначених кафедрою.
- безпосередній допуск до захисту здійснюється науковим керівником практики, що підтверджується підписом на титульному аркуші звіту;
- невиконання раніше перерахованих у поданому документі умов дає підстави науковому керівнику не допускати студента до захисту звіту, про що ухвалюється відповідне рішення з погодженням із завідувачем кафедри.

Рекомендована література

Основна

1. Галузеві стандарти Міністерства економіки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/gpkmv>.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (док. № 436–IV, редакція від 01.01.2023 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
3. Закон України "Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг" (док. № 85/96–ВР редакція від 07.01.2023 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04#Text>.
4. Закон України "Про затвердження Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства" (док. № z680/02 редакція від 29.01.2021 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02#Text>.
5. Закон України "Про курорти" від 19.01.2006. (док. № 2026–III редакція від 16.10.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.
6. Закон України "Про Туризм" від 15.09.1995 р. (док. № 324/95–ВР ред. від 16.10.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Закон України "Про страхування" від 07.03.1996 р. (док. № 85/96–ВР редакція від 07.01.2023 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

8. Офіційний сайт Державного агентства з розвитку туризму. – Режим доступу : <https://www.tourism.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Національної туристичної організації України. – Режим доступу : <https://www.ntoukraine.org>.
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <https://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (WTO). – Режим доступу : <http://www2.unwto.org>.
12. Конституція України від 28.06.1996 р. (док. № 254к/96-ВР, редакція від 01.01.2020 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://surl.li/gpknf>.
13. Цивільний кодекс України від 19.06.2003 р. (док. № 435-IV, редакція від 01.01.2023 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
14. World bank open data. [Electronic resource]. – Access mode : <https://data.worldbank.org>.
15. Eurostat. [Electronic resource]. – Access mode : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/gisco/gisco-activities/statistical-atlas>.

Додаткова

16. Україна Інкогніта [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ukrainaincognita.com>.
17. Free travel [Electronic resource]. – Access mode : <http://freetravel.com.ua>.
18. Virtual tours [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.virtourist.com>.
19. Earth3dmap [Electronic resource]. – Access mode : <https://earth3dmap.com/>.

Зміст

Вступ.....	3
1. Види, загальні характеристики, мета та заплановані результати практик.....	4
2. Зміст практик.....	10
3. Вимоги до баз практик.....	14
4. Організація проведення та керівництво практиками.....	15
5. Оцінювання результатів практики.....	16
Рекомендована література.....	19
Основна.....	19
Додаткова.....	20

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Наскрізна програма практики
для студентів спеціальності 242 "Туризм"
освітньої програми "Туризм"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Сущенко** Олена Анатоліївна
Вовк Катерина Михайлівна

Відповідальний за видання *О. А. Сущенко*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2023 р. Поз. № 68 ПП. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*